
הַגִּיבּוֹר שֶׁהִצִּיל
אֶת אוֹר הַתּוֹרָה
סִפּוּרוֹ הַמֻּפְלָא שֶׁל הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי
NotebookLM



גדול בתורה ובאהבת ה'

רבן יוחנן בן זכאי היה צדיק וחכם עצום.
כל חייו היו קדש לה' ולתורה הקדושה.

אמרו עליו חכמינו:

- תמיד היה הראשון להגיע לבית המדרש והאחרון לעזֹב.
- מעולם לא דבֶּר דברי חֹל, רק דברי תורה.
- לא הלך ארבע אמות בלי תורה ובלי תפילין.

(מקור: תלמוד בבלי, סוכה כח, א)

הוא האמין שהתורה היא המתנה היקרה ביותר שהקדוש-ברוך-הוא נתן לעם ישראל.

NotebookLM



עננים שחורים מעל ירושלים

בזמנו של רבן יוחנן בן זכאי, הרומאים הרשעים שמו מצור על ירושלים. אי אֶפְשָׁר הָיָה לָצאת וְאי אֶפְשָׁר הָיָה לְהִכָּנס.

הָעִיר הַקְדוֹשָׁה הָיְתָה בְּסַכָּנָה גְדוֹלָה.

אַךְ הַצָּרָה הַגְדוֹלָה בְּיוֹתֵר הָיְתָה בִּפְנִים.
חֲכָמֵינוּ אָמְרוּ שֶׁבֵּית הַמִקְדָּשׁ חָרַב בִּגְלַל **שִׂנְאַת חִינָּם**. אֲנָשִׁים רָבוּ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ לַחֲכָמִים.
רַבָּן יוֹחָנָן רָאָה אֶת הַשִׂנְאָה וְהִתְפַּלֵל לַה' בְּלֵב שָׁבוּר, שֶׁיַחֲזִיר אֶת הָאַהֲבָה וְהַשָׁלוֹם לְעַם יִשְׂרָאֵל.

NotebookLM



אֵשׁ שֶׁאוכלֶת מבִּפְנִים

קְבוּצָה שֶׁל יְהוּדִים, שֶׁנִּקְרְאוּ 'הַבְּרְיוֹנִים' אוֹ 'הַקַּנָּאִים', רָצוּ לְהִלָּחֵם בָּרוֹמָאִים בְּכָל מְחִיר. כְּדֵי לְהַכְרִיחַ אֶת כֻּלָּם לָצֵאת לַמִּלְחָמָה, הֵם עָשׂוּ דָּבָר נוֹרָא:

הֵם שָׂרְפוּ אֶת כָּל מַחְסְנֵי הָאֹכֶל שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם!
הָיָה שָׁם מָזוֹן שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַסְפִּיק לְכָל הָעִיר לְמֶשֶׁךְ 21 שָׁנִים!

בְּגַלָּם, הַחֵל רָעָב כָּבֵד בָּעִיר.
רַבָּן יוֹחָנָן זָעַק לַה' שֶׁיַּצִּיל אֶת עַמּוֹ מֵהָרָעָב וּמִשְּׁנְאַת הָאַחִים.



הַחְלָטָה שֶׁל גְּבוּרָה

רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי הֵבִין שֶׁאֶת הַמִּלְחָמָה הַצְּבָאִית כְּבָר אִי אֶפְשָׁר לְנַצֵּחַ. הַחֻרְבָּן הָיָה קָרוֹב. הוּא פָּחַד לֹא עַל חַיָּיו, אֶלָּא עַל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. "אִם כָּל הַחֲכָמִים יָמוּתוּ פֹּה," הוּא חָשַׁב בְּצַעַר, "מִי יְלַמֵּד תּוֹרָה לַדּוֹרוֹת הַבָּאִים? מִי יַמְשִׁיךְ אֶת הָאוֹר שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא בָּעוֹלָם?" בְּלִבּוֹ, הוּא בִּקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם כֹּחַ וְהִרְגִּישׁ שְׁלִיחוּת גְּדוֹלָה: חַיָּבִים לְהַצִּיל אֶת הַתּוֹרָה!

NotebookLM



מְצָא לִי דֶּרֶךְ לָצֵאת

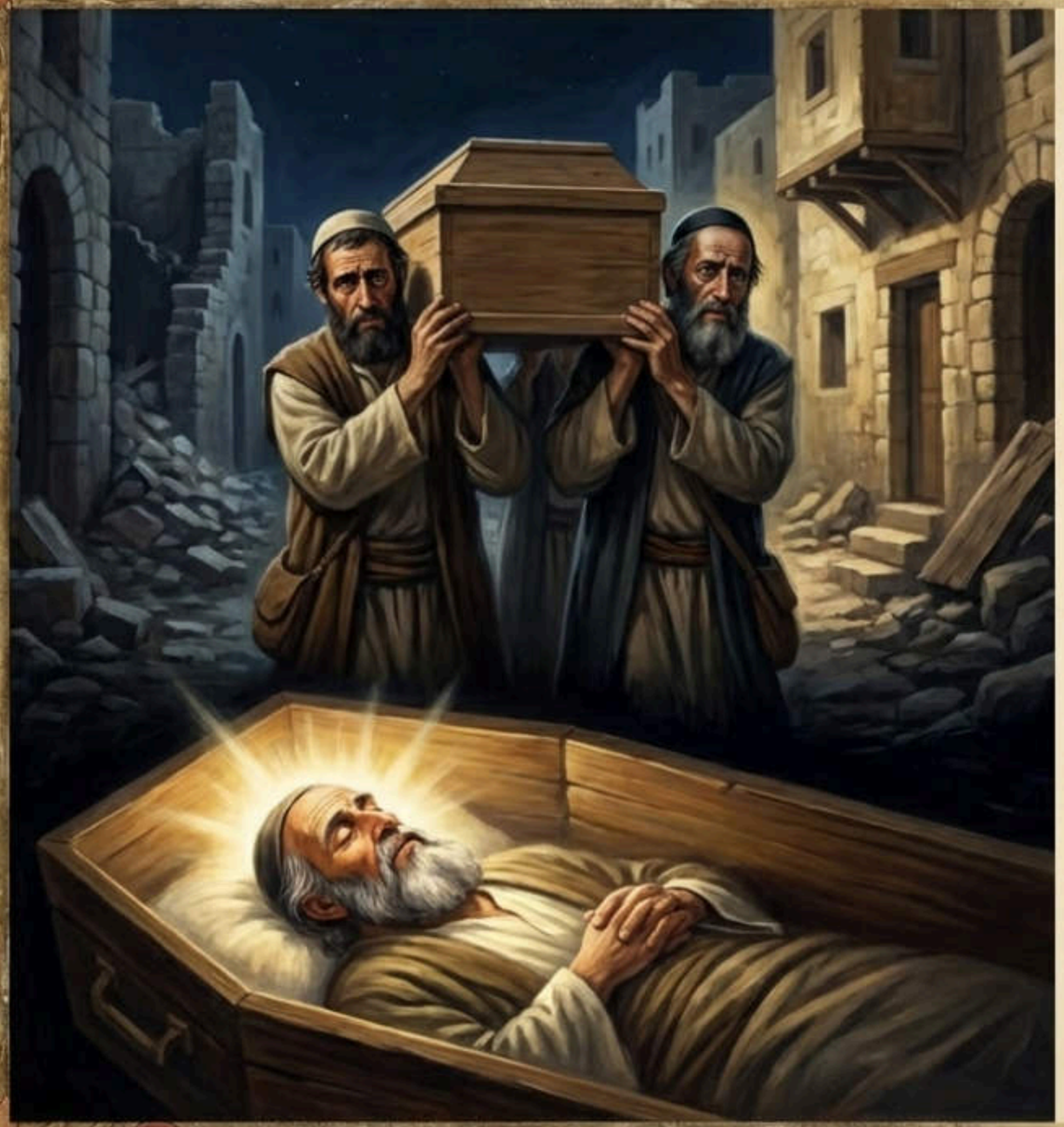
רַבָּן יוֹחָנָן קָרָא בַּחֲשַׁאי לְאחְיָנוֹ, אַבָּא סִקְרָא.

רַבָּן יוֹחָנָן (בְּלַחַשׁ): 'אֲנִי חַיָּב לָצֵאת. אֶפְשָׁר שֶׁתִּהְיֶה בְּכָךְ הַצָּלָה מֵועָטָה לְעַם יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל וְלַתּוֹרָה.'

אַבָּא סִקְרָא (בְּעָצָב): 'דּוֹדִי, אִם חֲבֵרַי יִשְׁמְעוּ, הֵם יַהַרְגוּ אוֹתִי. הַקַּנָּאִים מַרְשִׁים רַק לְמֵתִים לָצֵאת... עָלֶיךָ לְהַעֲמִיד פְּנֵי מֵת. תְּפַרְסֵם שֶׁאַתָּה חוֹלֶה, וְאַחַר כָּךְ שֶׁנִּפְטַרְתָּ.' שֶׁנִּפְטַרְתָּ.'

הֵם בָּטְחוּ בַּה' שֶׁיַּצְלִיחַ אֶת דַּרְכָּם הַמְּסֻכֶּנֶת.

NotebookLM



אֱמוּנָה בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ

כְּמוֹ שֶׁתִּכְנְנוּ, הוֹדִיעוּ שֶׁרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי נִפְטַר. תַּלְמִידָיו הַנֶּאֱמָנִים, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שָׂמוּ אוֹתוֹ בְּתוֹךְ אֲרוֹן מֵתִים וְנָשְׂאוּ אוֹתוֹ לְעֵבֶר שַׁעַר הָעִיר.

בְּתוֹךְ הָאָרוֹן הֶחָשׁוּךְ וְהַמַּפְחִיד, לִבּוֹ שֶׁל רַבָּן יוֹחָנָן לֹא פָּחַד. הוּא יָדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אִתּוֹ בַּמְּשִׁימָה הַקְּדוֹשָׁה לְהַצִּיל אֶת הַתּוֹרָה, וְהִתְפַּלֵּל בְּלִבּוֹ לְהַצְלָחַת הַדֶּרֶךְ.

NotebookLM



"יֹאמְרוּ: רַבָּם דָּקָרוּ!"

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לַשַּׁעַר, הַשּׁוֹמְרִים הַקַּנָּאִים עָצְרוּ אוֹתָם. **'אֲנַחְנוּ רוֹצִים לִדְקוֹר אֶת הַגּוּפָה** הַגּוּפָה, לִבְדֹּק שֶׁהוּא אָכֵן מֵת!' הֵם אָמְרוּ.

בְּאוֹתוֹ רֶגַע מַפְתִּיד, אַבָּא סִקְרָא צָעַק עֲלֵיהֶם:

'חָלִילָה לָכֶם! הָרוֹמָאִים יִצְחֲקוּ וְיֹאמְרוּ שֶׁהַיְּהוּדִים דּוֹקְרִים אֶת רַבָּנֵיהֶם!'

הֵם רָצוּ לִדְחֹף אֶת הָאָרוֹן. שׁוּב צָעַק אַבָּא סִקְרָא: **'יֹאמְרוּ: רַבָּם דָּחֲפוּ!'**

הַקַּנָּאִים הִתְבַּיְּישׁוּ. בְּחַסְדֵי ה', הֵם פָּתְחוּ אֶת הַשַּׁעַר וְנָתְנוּ לָהֶם לַעֲבֹר.

NotebookLM



"שָׁלוֹם עָלֶיךָ, הַמֶּלֶךְ!"

רַבָּן יוֹחָנָן הָלַךְ יָשָׁר לְאֹהֶלוֹ שֶׁל אַסְפַּסְיָאנוּס, מְפַקֵּד הַצָּבָא הָרוֹמָאי.

בְּלִי לְפַחֵד, הוּא בֵּרַךְ אוֹתוֹ: **'שָׁלוֹם עָלֶיךָ,**

אַסְפַּסְיָאנוּס כָּעַס: 'אֵיזֶנִּי מֶלֶךְ, אֲנִי רַק מַצְבִּיא! אַתָּה חַיָּב מִיתָה! וְגַם, אִם אֲנִי מֶלֶךְ, לָמָּה לֹא בָּאתָ עַד עַכְשָׁו?'

רַבָּן יוֹחָנָן עָנָה בְּחָכְמָה שֶׁקִּבֵּל מֵהַתּוֹרָה: 'בֶּאֱמֶת מֶלֶךְ אַתָּה, כִּי כָּתוּב בַּנְּבוּאָה שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ יִפֹּל רַק בְּיַד מֶלֶךְ. וְלֹא בָּאתִי, כִּי הַבְּרִיוֹנִים לֹא נָתְנוּ לִי.'

NotebookLM



"דִּבְרֵי חָכָם מִתְקַיְּמִים"

בְּעוֹדָם מְדַבְּרִים, הִגִּיעַ שָׁלִיחַ מֵרוֹמָא וְהִכְרִיז:
"הַקֵּיסָר הַקּוֹדֵם מֵת, וְהַסֶּנָאט בָּחַר בְּךָ,
אַסְפַּסְיָאנוּס, לִהְיוֹת הַקֵּיסָר הֶחָדָשׁ!"

אַסְפַּסְיָאנוּס הָיָה הָמוּם. הוּא הַבִּין שֶׁרַבָּן
יוֹחָנָן הוּא אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ. מֵרֹב הִתְרַגְּשׁוּת,
רַגְּלוֹ הִתְרַחֲבָה וְהוּא לֹא הִצְלִיחַ לִנְעֹל אֶת נַעֲלוֹ.

רַבָּן יוֹחָנָן יָעַץ לוֹ עֲצָה חֲכָמָה, וְהַנַּעַל עָלְתָה.
אַסְפַּסְיָאנוּס הִתְמַלֵּא הַעֲרָכָה לְחָכְמָתוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא הֶרְאָה לַקֵּיסָר אֶת גְּדֻלַּת
שְׁלִיחוֹ.

NotebookLM



"תֵּן לִי יַבְנֶה וַחֲכָמֶיהָ"

הַקֵּיסָר אָמַר לְרַבָּן יוֹחָנָן: "אַתָּה אִישׁ חָכָם. בַּקֵּשׁ מַה שֶּׁתִּרְצֶה וְאֶתֵּן לְךָ!"

מָה הָיָה יָכוֹל לְבַקֵּשׁ? זָהָב? כֶּסֶף? אַךְ הוּא בִּקֵּשׁ אֶת הַדָּבָר הֶעָתִידִי וְהַנִּצְחִי.

"בַּקָּשָׁתִי הִיא אַחַת," אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן. תֵּן לִי אֶת הָעִיר יַבְנֶה וְאֶת חֲכָמֶיהָ, וְאֶת מִשְׁפַּחַת רַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְרוֹפְאִים לְרַפֵּא אֶת רַבִּי צָדוֹק שֶׁצָּם אַרְבָּעִים שָׁנָה לְמַעַן יְרוּשָׁלַיִם."

הוּא לֹא דָּאַג לְעַצְמוֹ, אֶלָּא לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל.

NotebookLM



הַשַׁרְשֶׁרֶת לֹא נִפְסְקָה

אַסְפַּסְיָאנוּס הִסְכִּים.

בְּעוֹד שֶׁהָרוֹמָאִים הֶחֱרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי הַקִּים מֶרְכָּז חָדָשׁ לַתּוֹרָה בְּיַבְנֶה.

הוּא אָסַף אֶת הַחֲכָמִים וְאֶת הַתַּלְמִידִם, וְיַחַד הֵם הִמְשִׁיכוּ אֶת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַתּוֹרָה וְאֶת הַקֶּשֶׁר עִם הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא.

בִּזְכוּת אַהֲבָתוֹ הָעֲצוּמָה לַה' וְלַתּוֹרָה, וּבִזְכוּת גְּבוּרָתוֹ וְחָכְמָתוֹ, **אוֹר הַתּוֹרָה לֹא כָּבָה!** הוּא הִבְטִיחַ שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ, אַחֲרֵי אַלְפֵי שָׁנִים, נִזְכֶּה לִלְמֹד אֶת דְּבַר ה'.

NotebookLM

מַה לָּמַדְנוּ מֵהַגִּיבּוֹר שֶׁלָּנוּ?

רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי לִמֵּד אוֹתָנוּ שִׁעוּרִים חֲשׁוּבִים לַנֶּצַח:







1. הַתּוֹרָה הִיא הָאוֹצָר הָאֲמִתִּי שֶׁלָּנוּ:
גַּם כְּשֶׁהַכֹּל נִרְאֶה אָבוּד, הַתּוֹרָה וְהַקֶּשֶׁר לַה' תָּמִיד נִשְׁאָרִים אִתָּנוּ וְנוֹתְנִים לָנוּ כֹּחַ.

2. חָכְמָה וֶאֱמוּנָה חֲזָקוֹת יוֹתֵר מֵחֶרֶב:
רַבָּן יוֹחָנָן לֹא נִלְחַם בְּחֶרֶב, אֶלָּא בְּשֵׂכֶל, בִּתְפִלָּה וּבְבִטָּחוֹן בַּה'.



3. גַּם בַּחֹשֶׁךְ הַכִּי גָּדוֹל, אֶפְשָׁר לִהְיוֹת אוֹר:
אָדָם אֶחָד, עִם אַהֲבַת ה' גְּדוֹלָה, יָכוֹל לְהַצִּיל עוֹלָם שָׁלֵם.

NotebookLM



זֵכֶר לַמִּקְדָּשׁ

לְאַחַר הַחֻרְבָּן, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי תִּקֵּן תַּקָּנוֹת חֲשׁוּבוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא נִשְׁכַּח אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
לְמָשָׁל, הוּא קָבַע שֶׁנּוֹטְלוֹת לוּלָב שִׁבְעָה יָמִים בְּכָל מָקוֹם, כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.
כָּךְ הוּא דָּאַג שֶׁגַּם שֶׁאַף פַּעַם לֹא נִשְׁכַּח אֶת בֵּית ה' וְנַמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל וּלְצַפּוֹת שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ.
כָּל מִצְוָה שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים מְחַנֶּכֶת אוֹתָנוּ לַקְּדוּשָׁה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם.

NotebookLM



ממשיכים את האור שלו

שאלות לדיון בכתה:

- 1. איזו תכונה של רבן יוחנן בן זכאי הכי אתכם, ולמה? (אֹמץ, חכמה, אהבת התורה)
- 2. רבן יוחנן בקש "תן לי יבנה וחזכמיה'. לו הייתם במקומו, מה הייתם מבקשים?
- 3. **כיצד אהבת ה' והאמונה של רבן יוחנן עזרו** ו לפחד בזמן הבריחה **המסכנת בארון?**
- 4. איך אנחנו יכולים היום להיות קצת כמו רבן יוחנן ו'להציל את התורה' בכתה שלנו?

רעיון לפעילות המשך:

צירו קומיקס של 4 תמונות על ספור הבריחה רבן יוחנן. הדגישו את הרגשות שלו בכל שלב (דאגה, אמונה, אמץ, תקווה).

NotebookLM


3 מְסָרִים עִיקָרִיִּים לְקַחַת הַבַּיְתָה:
1. אַהֲבַת הַתּוֹרָה הִיא הַכֹּחַ הֲכִי חָזָק שֶׁלָּנוּ.
2. הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא לֹא עוֹזֵב אֶת עַמּוֹ, גַּם כְּשֶׁקָּשֶׁה מְאֹד.
3. כָּל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יָכוֹל לִהְיוֹת גִּבּוֹר קָטָן שֶׁמּוֹסִיף אוֹר שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת בָּעוֹלָם.
"מִשֶּׁמֵּת רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי – בָּטַל זִיו הַחָכְמָה" (משנה, סוטה ט, טו)
NotebookLM